

«مهر همدلی» در سرمای پاییزی

۴

علامه طباطبایی از هنر تألیف «المیزان»
تا تربیت نظریه پردازان

رساندن معارف قرآن به افق «فهم معاصر»

خیلی‌ها علامه طباطبایی را با تفسیر المیزانش می‌شناسند و برخی هم از ایشان به عنوان فیلسوف یاد می‌کنند. اما یکی از پرسش‌هایی که همیشه در ذهن خیلی از ما وجود دارد این است که چرا در بحث انقلاب اسلامی حرفی درباره این شخصیت علمی و قرآنی زده نمی‌شود یا در تاریخ مبارزات علیه رژیم پهلوی، کسی از علامه طباطبایی نامی نمی‌برد. با حجت‌الاسلام احمد قریب‌هی، استاد فلسفه حوزه و دانشگاه درباره همین پرسش‌ها و همچنین شخصیت و جایگاه علامه به گفت‌وگو نشستیم...

اوقات

ویژه فرهنگ و معارف رضوی
سال اول | ویژه نامه ۱۹۹

موعظه اجتهاد اسلامی قرائتی
مذمت بدزبانی
و فحاشی از دیدگاه
قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام)

حجت‌الاسلام حسینی مطرح کرد
رویکرد تحولی در کتابخانه‌های
آستان قدس رضوی

جمع کمال طلبی و واقع‌گرایی
در ازدواج چگونه ممکن است؟

رئیس بنیاد پژوهش‌های اسلامی
آستان قدس رضوی مطرح کرد

عمومی‌سازی دانش با کتاب

مؤسس مرکز اسلامی آفریقای جنوبی مطرح کرد

بایسته‌های تبلیغ جهانی دین

درباره یکی از شخصیت‌های بزرگ تاریخ تشیع که در حرم رضوی مدفون است

رواق اللهوردی خان، میزبان مسافری از هند

در کراچی مانند یک شهروند عادی زندگی می‌کرد؛ شهروندی که سخت مورد اعتماد و احترام همه مردم، از هر مذهب و نژاد بود. مدتی بعد و به پیشنهاد یکی از دوستانش، راهی لندن شد و در آنجا ریاست مؤسسه اسلامی لندن را برعهده گرفت.

■ ماجرای وفات محمد خان و انتقال پیکرش به مشهد

روز ۱۹ مهرماه سال ۱۳۵۲ (مطابق با ۱۴ رمضان) بود که محمد خان هنگام انجام کارهایش در مؤسسه اسلامی لندن، دچار حمله قلبی شد. او را به بیمارستان منتقل کردند، اما معالجات افاقه نکرد و این مرد بزرگ، دو روز بعد در ۲۱ مهرماه ۱۳۵۲ دار فانی را وداع گفت. طبق وصیتش، باید بیگر او را به عراق منتقل می‌کردند و در حرم مطهر امام حسین(ع) به خاک می‌سپردند اما اوضاع عراق به

خطبای زبردست شیعه را در هندوستان بر عهده داشت و یکی از تأثیرگذارترین مراکز مذهبی شیعیان در شبه‌قاره محسوب می‌شد. افزون بر این‌ها، وی در لکنه‌ها انتشارات بزرگی را راه‌اندازی کرد که به «امیریه» شهرت داشت و علاوه بر کتاب‌های مورد نیاز جامعه شیعه، آثار علمی و ادبی مشهور جهان نیز در آن به چاپ می‌رسید.

■ هجرت از لکنه‌ها

محمد خان ارادت خاصی به امام حسین(ع) داشت. مجالس عزاداری او در لکنه‌ها، بزرگ‌ترین مجالس عزاداری در سراسر شبه‌قاره بود. وی خودش هم به مداحی و مرثیه‌سرایی می‌پرداخت و به شدت گریه می‌کرد. در جریان استقلال پاکستان، محمد خان جانب محمدعلی جناح را گرفت؛ پاکستان از شبه‌قاره جدا شد و همین مسئله، خشم مقامات دهلی را

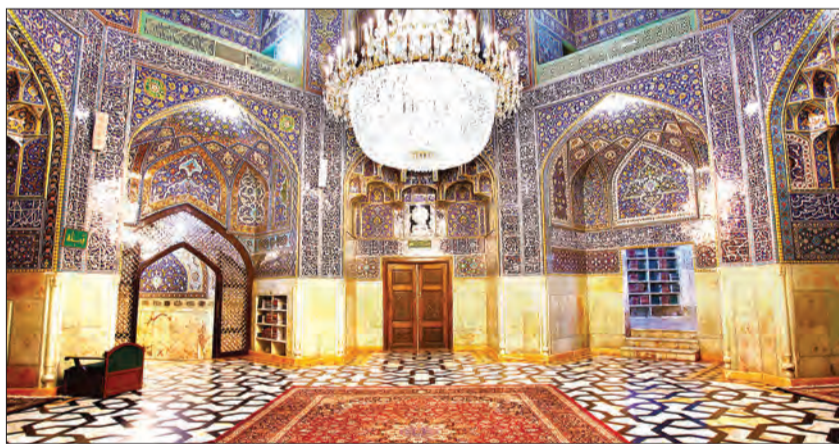
محمد حسین نیکبخت! در تاریخ شیعیان هندوستان، شخصیت‌های برجسته و تأثیرگذار کم نیستند؛ افرادی که احتمالاً تا به حال، نام آن‌ها را هم نشنیده‌ایم، اما تقریباً خیر و برکت فعالیت‌هایشان در همه جهان منتشر شده است. امروز می‌خواهم شما را با فردی آشنا کنم که فعالیت‌های فرهنگی او در آسیا و اروپا، منشأ اقدامات و خدمات مهم بوده است.

■ مهارجاهای از «اوتارپرادش»

محمد علی محمد خان اصالتاً از اهالی منطقه «اود» در ایالت اوتارپرادش هندوستان بود؛ اجدادش حاکمان این منطقه بودند و او هم به عنوان مهاراجه این ناحیه، مدت‌ها در آن حکومت کرد. محمد خان کودکی خود را در دامن مادری پاکدامن گذراند، بانویی که تبارش به امام موسی کاظم(ع) می‌رسید. در ایام کودکی، نزد علمای نامدار شیعه شبه‌قاره به علم آموزی پرداخت؛ به خصوص زبان فارسی را که عامل اصلی انتشار اسلام در هندوستان بود، نزد مولانا ظفرمهدی فرا گرفت و در دوران جوانی، همنشین ادب و دانشمندان مسلمان بود.

■ مرد سیاست، علم و فرهنگ

همزمان با آغاز مبارزات استقلال‌طلبانه مردم هند علیه استعمار انگلیس، محمد خان هم وارد گود فرهنگ و سیاست شد و به عضویت حزب «مسلم‌لیگ» درآمد و از شخصیت‌های تأثیرگذار هند شد. او در لکنه‌ها که بزرگ‌ترین شهر شیعه‌نشین هندوستان محسوب می‌شود، زمین بزرگی را وقف شیعیان کرد و در آن مرکزی برای تجمع و تصمیم‌گیری‌های سیاسی و اجتماعی ساخت. در همین شهر بود که دانشگاه «شیعه کالج» پا گرفت و محمد خان به ریاست آن منصوب شد؛ این دانشگاه در برابر دانشگاه علیگر که توسط سیداحمدخان ساخته شده بود، ایجاد گردید. دلیل ساخت شیعه کالج، مخالفت استادان شیعه با نوع اداره دانشگاه علیگر بود؛ این دانشگاه بیش از حد به انگلیسی‌ها وابستگی داشت و البته برخوردی که در آنجا با علمای شیعه صورت می‌گرفت، چندان خوب نبود. محمد خان پس از قبول ریاست شیعه‌کالج، مرکزی به نام «مدرسه الواعظین» را هم در لکنه‌ها بنا کرد. این مدرسه، مسئولیت تربیت مبلغان مذهبی و

دلیل کودتا و درگیری‌های داخلی سخت مشوش بود و به همین دلیل، با تصمیم بزرگان قرار بر این شد که پیکر محمد خان به مشهد حمل شود و در جوار حرم مطهر امام رضا(ع) مدفون شود. به این ترتیب، پیکر محمد خان به مشهد آورده و پس از اقامه نماز بر آن، توسط آیت‌الله العظمی میلانی در باغ رضوان دفن شد. در سال ۱۳۵۴ خورشیدی همزمان با اجرای طرح توسعه حرم مطهر و آغاز تخریب بخش‌هایی از باغ‌رضوان، خانواده محمد خان به ایران آمدند و بقایای جسد وی را به مقبره‌ای در داخل حرم رضوی در رواق اللهوردی‌خان منتقل کردند و در مسیر عبور زائران امام رضا(ع) به خاک سپردند.

دیده‌هیچی نمی‌خواستیم، بس که خونه‌داری و کارگری و بچه‌داری کردم و کسی قدردوم نبود... به مادرم که فکر می‌کنم می‌بینم یک عمر، من آرزوی بی قید و شرط اون بودم. حالا جز سرپا شدنش خواهش‌های ندارم، حقیقتاً خواسته قلبیم اینه هیچ پدرماری، تخت‌نشین و بیمار نباشن... سروسامون بگیرم و ازدواج کنم، البته با به جنتلمن تمام‌عیار که خاطره نامزد معتاد سابقم پاک کنه از سرم... آرزوها که توی هوا پخش می‌شود به وضوح آدم‌هایی را می‌بینم که منتظرند. منتظر

دستی که از غیب آن‌ها را بردارد ببرد آسمان. پیش او که صاحب اختیار عالم است. الهی که خودش به داد همه امیده‌ها آرزوها برسد.
سنجاق
باورم نمی‌شود خانوم متقی، هدیه را بگذارد جلو من و دم گوشم بگوید: پیر شی جیوون!
پی‌نوشت
پیامبر(ص): آرزو برای امت من رحمت است. اگر آرزو نبود هیچ مادری فرزند خود را شیر نمی‌داد و هیچ باغبانی درختی نمی‌نشاند.

جواب‌ها دانه دانه از راه می‌رسند و کم کمک دستمان می‌آید توی دل خودمان و دل بقیه چه خبر است: خونه می‌خواستیم. والا پوست من و شوهرم کنده شد بس که حقوقامونو دسته کردیم و اجاره دادیم... کار مهاجرتم درست می‌شد می‌فتم پیش خواهرم... می‌خواستیم قیافه‌ام اینی نباشه که الان هست... بدون شک آرزوم درمان این وسواس کوفتیه. خدا این مرض نخواد برا هیچ کی... دلم می‌خواست به شرکت داشتم درندشت. خودم نوکر و آقای خودم بودم... اگه دو سه تا خدمتکار دوروبرم بودن

رقبه توسلی | حرف آرزو را می‌آورد وسط و می‌گوید: اگه قرار باشه خدا همین امروز یکی از آرزوهایتون رو برآورده کنه، خواسته‌تون چی؟
دیکتاتور هم هست! می‌گوید به بهترین آرزو از نظر خودش، هدیه باحالی می‌دهد. همکارمان خانوم «متقی» این تریبیست. اساساً ایجاد چالش، گفت‌وگو و کار دسته‌جمعی در خونس قفل می‌زند و دوست دارد همه را سرکیف و فعال ببیند. همیشه خدا هم یک ایده ته جیبش دارد تا هیچانی ایجاد کنه که نبوسیم توی وانفسای کرونایم.

فیسبکت زندگی
آرزوها
توی هوا
پخش می‌شوند

منبرمجازی

دینداری می‌کنیم که چی بشه؟

حجت‌الاسلام حامد کاشانی | یکی از مسائلی که من سال‌هاست دنبال می‌کنم اینه که بررسی کنیم ببینیم ما داشته‌های دینی‌مون رو از کجا آوردیم؟ یک قانون «از کجا آورده‌ای» مربوط به مسائل مالی مسئولان بود که البته خوب اجرا نشد یا تصویر اجرای خوبش به مردم ما نرسید... خوب حالا ما مثل همون قانون، خودمون باید بررسی کنیم ببینیم عقایدمون رو از کجا آوردیم؟... ما دینداری می‌کنیم که چی بشه؟ دینداری می‌کنیم که سعادت‌مند بشیم. دینی که سعادت برای ما نیاره دین نیست... تعصبات و اوهامه... شبیه حرفایی که بت‌پرست‌ها می‌زدن و می‌گفتن ما به دینی هستیم که پدرامون بودن... دین اگه دینه، حتماً باید موجب سعادت بشه... باید رفتار مارو در دنیا تغییر بده... باید عطفوت و مهربانی بیاره... دینی که مردم رو خشن کنه معلومه اشکال داره... یکی از اشکالاتی که ما در بعضی هیئت‌ها می‌بینیم اینه که اینا آماده‌اند زود زبان‌شون و مشت‌هاشون گره کرده بشه و علیه شیعیان امیرالمؤمنین استفاده بشه... هیئتی که توی رو ترویج کنه معلومه تدینش اشکال داره... این دینی که باید سعادت‌مندی بیاره... محبت بین مؤمنین بیاره (تولی) از کجا باید بیاد؟ البته تولی که میگم منظور ولایت نیست... ابراز مهربانی و عطفوت بین مؤمنین است... نه فقط محبت توی دل... محبت به شیعیان... محبت به هر مستضعفی که علیه مستکبرین مقاومت می‌کنه... محبت به مسلمینی که در هر جای دنیا هستند... پس دین باید هم مارو سعادت‌مند کنه هم نسبت به هم مهربان کنه... چون توی فضای مجازی گاهی می‌بینید که به راحتی به هم میرین... پس دینداریه درست نیست که هنوز به هم می‌پرن... علاوه بر این، دین باید از قدیم به ما رسیده باشه... از گذشتگانمون دین رو گرفته باشیم... دین از مسیر دین نبوی به ما رسیده باشه... ساده اینکه باید عقایدمون، نه مناسک و مراسمون رو از گذشتگان، دینداران گذشته‌مون، از ائمه‌مون گرفته باشیم... خوب از کجا بفهمیم این دینی که داریم فراره مارو سعادت‌مند کنه، بینمون محبت ایجاد کنه و صدها خدمت دیگه بکنه؟... گاهی ممکنه رفتارمون نشون بده این تدین تو ش سعادت‌نی نداره... مثلاً وقتی می‌بینیم آمار طلاق و ازدواجمون درست نیست این آژیر می‌زنه به ما هشدار میده که شما برگرد بین افکار و عقایدت از کجا اومده؟ اینجا باید برگردیم اعتقاداتمون رو از صاحب دینمون بگیریم...

